

Februari 2020

Vinterhälsning från Magnus Ljung

Rådgivning för hållbarhet

– om vikten av att ligga steget före

Ibland när jag är ute och föreläser för rådgivare ställer jag frågan: Vilken framtid vill du att din rådgivning ska bidra till? En fråga som inte är helt enkel att svara på, oavsett vilket jobb man har, men som ändå är värd att emellanåt stanna upp och reflektera över. Om rådgivningens syfte är att bygga kunskap och möjliggöra förändring för någon eller några, så innebär det ju att rådgivning alltid bidrar till någon slags utveckling. Men vilken?

Naturligtvis handlar rådgivning om kundnytta, oavsett om kunden är en företagare, en organisation eller samhället i stort. Utan kundnytta ingen efterfrågan på sikt. Men hur ska rådgivningen förhålla sig till områden där det inte finns en kund idag?

Detta är inget konstigt i sig. Nya marknader uppstår hela tiden, liksom nya produkter och tjänster. I dag talar vi allt oftare om en biobaserad samhällsekonomi och cirkulära affärsmodeller. Förhoppningen är att ett sådant samhälle och näringsliv kommer att värdesätta de gröna näringarna på ett helt nytt sätt – den gröna cellen hamnar i fokus när fossila råvaror ska fasas ut. Men vilken roll har rådgivningen att stödja en sådan transformation, och att bygga förändringsförmåga i samhället och hos företag? Vi vet vart vi måste, men hur tar vi oss dit? Och vilken roll vill rådgivningen spela på denna resa?

Men inte nog med detta. Under det senaste året har jag träffat ett antal kommunstyrelser och regionplanerare för att lyfta lantbrukets potential i omställningen. Kan kommuner och regioner spela en roll som kund, eller på annat sätt bidra till lantbrukets utveckling? I dessa sammanhang måste man förhålla sig till de 17 globala hållbarhetsmålen, också ofta kallade för Agenda 2030. Här handlar det om att knyta ihop ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet både lokalt och globalt. Det handlar naturligtvis om förutsättningarna för vår överlevnad, men också hur vi bygger ett demokratiskt och tillitsfullt samhälle. Marknadslösningar kan fungera som motor, men detta förutsätter ofta nya former av

partnerskap mellan aktörer. Det handlar om att skapa synergier mellan olika hållbarhetsmål, inte att se dem som separata delar som står i konflikt med varandra.

Så till exempel har vi lekt med tanken; vad händer om man i en landsbygdskommun satsar på hållbarhetsmålet biologisk mångfald? Kan det leda till önskad utveckling? De flesta kommunpolitiker kanske inte tror det från början. Men lokalt hållbar utveckling bidrar till de globala hållbarhetsmålen, vilket (i den bästa av världar) gynnar både lantbruk, landsbygd och stad. Det handlar som sagt om att visa på synergier snarare än konflikter.

Biologisk mångfald är beroende av ett aktivt jord- och skogsbruk med vissa kvaliteter. Lantbruk och lokal livsmedelsförädling bidrar till lokal identitet och samhörighet där de offentliga köken kan bidra till lokal utveckling. Satsningar på de biologiska resurserna i en bygd kan få nya företag att växa fram. Men det krävs partnerskap och nya former av samarbete för att lyckas.

Vad har detta med rådgivning att göra? Jo, när vi inom RådNu är ute och pratar om dessa saker blir det tydligt att det finns många kunskapsgap. Det finns också ett behov av att någon kan ta ledartröjan och driva processerna framåt. Om inte vi inom de gröna näringarna gör det så kommer någon annan göra det åt oss, och därmed få både problemformuleringsmandat och tolkningsföreträde. Vill vi det? Nej, knappast. Både privata och offentliga rådgivningsorganisationer har därför en viktig roll att fylla som förändringsledare. En sådan rådgivare är förstås ämneskunnig, men kanske framför allt processledare. Detta är ett av skälen till att RådNu satsar så mycket på processledarutbildning och metodutveckling för dem som vill arbeta med förändringsprocesser på både gårds- och landskapsnivå. Kunden kanske inte är lätt att definiera idag, men behovet är inte mindre för det. Det handlar ju om att ligga steget före, inte springa efter...

RådNu vet att det finns en oerhörd kompetens inom svensk rådgivning. Den kompetensen vill vi att hela samhället ska få nytta av. Tidsfönstret är öppet nu. Det är nu vi börjar resan mot en biobaserad samhällsekonomi, klimatomställning och globala hållbarhetsmål. Är du en rådgivare som svarar "Ja!" på frågan; "Vill du bidra till en hållbar samhällsutveckling?" så tycker jag att du ska höra av dig till oss. Tillsammans kan vi skapa något riktigt bra!

Magnus Ljung

Verksamhetsledare på RådNu

RÅD NU